

Centrum sociálních služeb Jindřichův Hradec

Domov seniorů Jindřichův Hradec

Vám představuje

Projekt: Okolo Hradce II.

BUK – NOVOSEDLY NAD NEŽÁRKOU – STRÁŽ NAD NEŽÁRKOU

*Dnes naše cesty za
poznáním povedou
v první části za
památkově chráněnými
stromy a v části druhé
za historií a jednou
zajímavou pověstí.*

... první naše zastávka byla ve vesnici Buk, kde jsme hledali a nakonec i našli krásně urostlý, památkově chráněný dub, jeho velikou korunu jsme vám vyfotili...

Dub u čp. 25 v Buku

Významný strom

Jindřichův Hradec - Buk, Česko

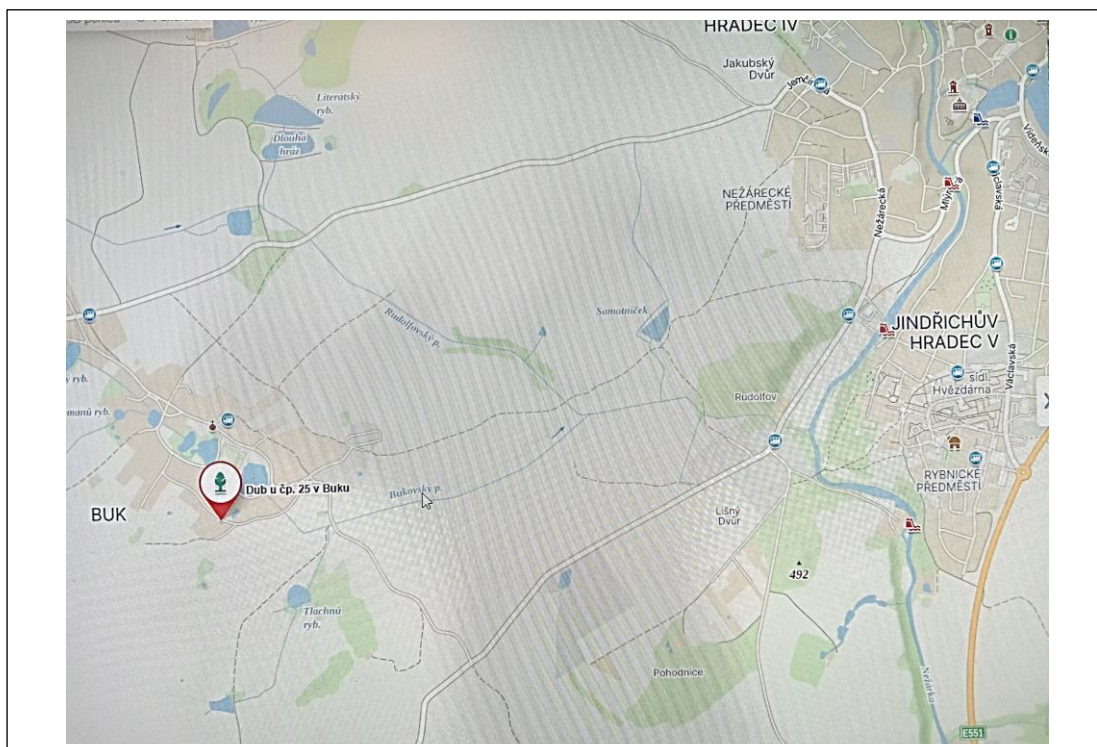
Díky své výjimečnosti patří tento strom mezi chráněné památné stromy České republiky.

Druh stromu: dub letní

Obvod kmene: 430 cm

Výška stromu: 27 m

Druh:
dub
letní

<https://mapy.cz/zakladni?source=base&id=2105262&gallery>

Veledub (také známý jako dub u Nežárky)

je výjimečný památný strom. Je nejmohutnějším dubem Třebońska a pravděpodobně i jižních Čech. V rámci živých památných dubů celé České republiky by se obvodem řadil asi na 6. místo.

- název: Veledub, dub u Nežárky
- druh: dub letní (*Quercus robur*)
- výška: 20 m 25 m
- obvod: 820 cm (1982, 848 cm (2005), 867 cm (2014)
- věk: 400 let
- souřadnice: 49°5'45.42"N, 14°50'9.12"E

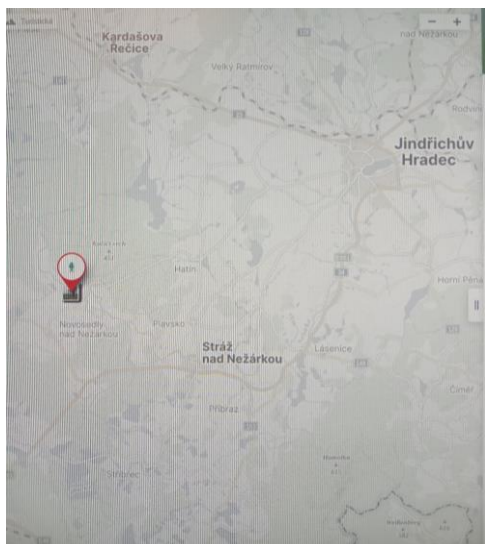
Stav stromu a údržba

Strom je na odhadovaných 400 let ve velmi dobrém zdravotním stavu. Mohutný a zatím celistvý kmen se ve výšce 3 metrů dělí na dvě silné kosterní větve. Kolem roku 2000 provedl ošetření arborista Bohdan Chadt. Došlo na odlehčovací řez a umístění kůlů kolem stromu, aby byly kořeny chráněné před koly zemědělské techniky. Později byly kůly propojeny jako ohrada.

Další zajímavosti

Dubu byl věnován prostor v televizním pořadu Paměť stromů, konkrétně v dílu č. 6. Stromy nad hladinou. Ve svém díle ho zachytil například akademický malíř Jaroslav Turek. Strom patří mezi nejstarší na Třeboňsku (podobného věku jsou snad jen nejstarší duby na Nové řece, trochu vyššího stáří dosahují Tři bratři)

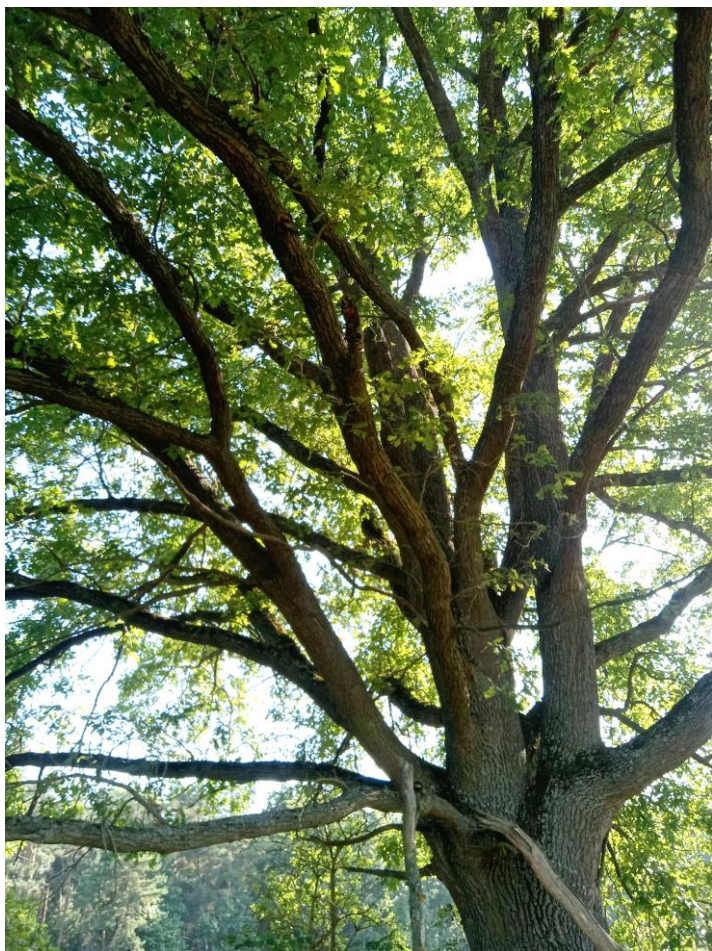

<https://mapy.cz/zakladni?source=base&id=2105262&gallery>

*... druhým námi
hledaným stromem
byl opět dub a to
Veledub – 400 let
starý ...*

*... rádi se s vámi
podělíme o krásné
fotografie ...*

Po nelehkém hledání chráněných stromů jsme se vydali do městečka Stráž nad Nežárkou. Zde jsme obešli náměstíčko a seznámili jsme se s bohatou historií tohoto krásného místa.

Stráž nad Nežárkou

Historie

V průběhu staletí měnilo Strážské panství poměrně často své majitele. Po pánech ze Stráže to z těch významnějších byli Václav Venclík z Vrchovišť, v roce 1577 koupil Stráž od Jana staršího z Lobkovic Vilém z Rožmberka, nejvyšší purkrabí Království českého. Jeho dědic Petr Vok lepší část Strážského panství a zbytek se Stráží a vesnicemi směrem k Hradci prodal Adamovi z Hradce. V 17. století Stráž s Hradcem přešla na Slavaty a roku 1693 na Šternberky.

Poměrně krátké, ale významné bylo období, kdy panství koupili Slavatové z Chlumu a Košumberka. Bylo to v letech 1715 - 1735 a Stráž se v této době stala samostatným statkem v rámci hradeckého panství. V 18. století dostává zámek dnešní barokní podobu. Z původního hradu zůstává jen gotická věž. Jeho vnější vzhled se od těch dob v podstatě nezměnil. V první polovině 20. století bylo provedeno několik vnitřních úprav.

V roce 1811 koupil Stráž Karel Ludvík baron Leonhardi. Dne 10. ledna 1914 podepsala smlouvu o koupi česká operní pěvkyně Ema Destiniová.

Městečko samotné dodnes svým půdorysným charakterem dosvědčuje, že bylo postaveno při cestě, po které proudí obchodní ruch a obdélníkový tvar náměstíčka napovídá svou funkci tržiště. Ve východní části obce u řeky je zámek, západně od něho předhradí, z jehož opevnění je zachována zvonice, upravená roku 1861 dle návodu stavitele Gaubeho. Je pravděpodobné, že zvonice dříve sloužila k účelům obraným. Městské domy, vroubíci náměstí, jsou stavěny na úzkých hlubokých parcelách. Obyvatelé těchto domů se zabývali nejen řemeslem, ale i polním hospodářstvím. Proto přízemí domu sloužilo provozování obchodu a řemesla a zbytek parcely s dvorem, stodolou a případně zahradou, sloužil zemědělství. Severně od předhradí je kostel svatého Petra a Pavla.

Kdy byla Stráž povýšena na městečko není známo. Městem byla od 28. října 1876.

Kromě tržní výsady měla Stráž právo odúmrtí. V roce 1596 zmocnil Petr Vok Purkmistra a 12-ti členný sbor konšelů užívat v soudních rozepřích městského práva procesního jako v jiných městech a městečkách na rožmberském

panství a podávat odvolání k vrchnímu právu v Českém Krumlově. Obdobně tomu bylo s funkčním obdobím a obnovováním městských úřadů, jež je zaznamenáno např. v roce 1733. Stráž nedostala regulovaný magistrát. První obecní výbor byl 12-ti členný. V roce 1870 vzrostl na 18 členů. Počet členů obecního zastupitelstva klesl r.1931 na 15. Volné obecní orgány vystřídal vládní komisař, jmenovaný okresním úřadem 7.8. 1942.

Strážská obec měla sklad soli, nemalé pozemkové hospodářství, převážně lesní a rybníční. Mimo jiné vybírala mýto a tržní poplatky. V roce 1848 zde bylo 1356 obyvatel a 164 domů. Počet obyvatel rostl do r. 1900 na 1501 obyvatel a 202 domy, pak nastal pokles pro nedostatek pracovních příležitostí (v r. 1930 jen 963 osob)

Městečko utrpělo značné škody častými pohromami, zejména velkými požáry, jež ničily i jeho památky, včetně písemných. Oheň v roce 1930 zničil 24 domů, radnici i rychtářský dům. Radnice opět vyhořela v r. 1875 i s archivem na půdě, listiny, knihy byly vyneseny. Památnější archiválie byly později uloženy do městského muzea, založeného v roce 1913.

Podle zprávy z r. 1947 registratura po roce 1850 se nezachovala, až něco málo podacích protokolů a fascikulů z konce 19. století.

Zlomky starších písemností předalo město do Jindřichohradeckého archivu v r. 1954, popř. 1956. Podstatnou část městské registratury našel okresní archivář v r. 1961. Spisová část bez vlastní pláni a signatur byla uspořádána podle umělého schématu pro obce. Kromě listin městských knih a obecní kroniky jsou ve fondu cenné i některé jednotliviny spisů, především k historii města. Zpřístupněný fond obsahuje 16 listin, 116 knih, 40 kartonů spisů, 8 jiných a má rozsah 8 bm.

Kolem roku 1900 se Stráž uvádí jako starobylé město v Čechách nad Nežárkou, hejtmanství a okres Jindřichův Hradec, 202 domů, 1496 obyvatel. Čtyřtřídní škola, pošta, telegraf, četnická stanice, občanská záložna, několik mlýnů, výroba bavlněných látek, koželužna, perleťářství a výroční trhy. Kolem začíná lokalita rašeliny. Alodované panství (996,6 ha půdy) se zámkem, dvorem, pivovarem a továrnou na rašelinné stelivo drží (v konkurzu) Adolf říš. sv. p. Leonardi. K roku 1940 3 mlýny, 3 pily, 2 lihovary, jatky výroba nábytku, výroční trhy. Úbytek obyvatel. (1940 : 1150 obyvatel, 250 domů).

Památky města

Domy na Malém náměstí

K památkově chráněným objektům patří domy na Malém náměstí čp.35 a 36 postavené v první polovině 19. stol. a řadící se ke stavbám tzv. selského baroka.

Kašny

Dvě na náměstí Emy Destinnové, jedna na Malém náměstí z počátku 19.stol.. Zásobovaly městečko užitkovou vodou. Byly funkční do počátku 70.let 20. stol.

Kostel sv. Petra a Pavla

Původně gotická stavba s novogotickou hlavní lodí. Prvně připomínán jako farní r.1361. První přestavba proběhla r. 1413, kdy byla pravděpodobně ke kostelu přistavena tzv. zámecká kaple sv. Michala.

Z původní gotické stavby se dochoval presbytář pětiboce uzavřený s křížovou žebrovou klenbou a kaple sv. Michala rovněž klenutá žebrovou klenbou. Hlavní novogotická loď s plochým stropem byla postavena na počátku 20. stol.. Vnitřní výzdoba je novogotická a barokní. Hlavní oltář s obrazem sv. Petra a Pavla od J. Herzoga z Plzně byl pořízen r. 1894, boční novogotické oltáře jsou z r. 1896. V hlavní lodi jsou umístěny dva barokní oltáře z 18.stol. a pozdně gotický reliéf Madony s Ježíškem z doby kolem r. 1500. V hlavní lodi rovněž najdeme pozdně gotickou kamennou kropenku ze 16.stol. a gotickou křtitelnici. V zámecké kapli je oltář sv. Michala na gotické menze. v kostele se nachází několik náhrobků. Nejcennější jsou

pozdně gotické Petra ze Stráže z r. 1461 a figurální Jindřicha ze Stráže z červeného mramoru z r. 1466. Další náhrobní kameny pocházejí ze 16. a 17. stol.

Cechovní svícny ve strážském kostele sv. Petra a Pavla

16. prosince 2012 v čase adventním za velké účasti zvědavých i zvědavých a po překrásném koncertu žesťového kvintetu proběhla v kostele sv. Petra a Pavla ve Stráži nad Nežárkou mimořádná akce – vysvěcení cechovních svíců.

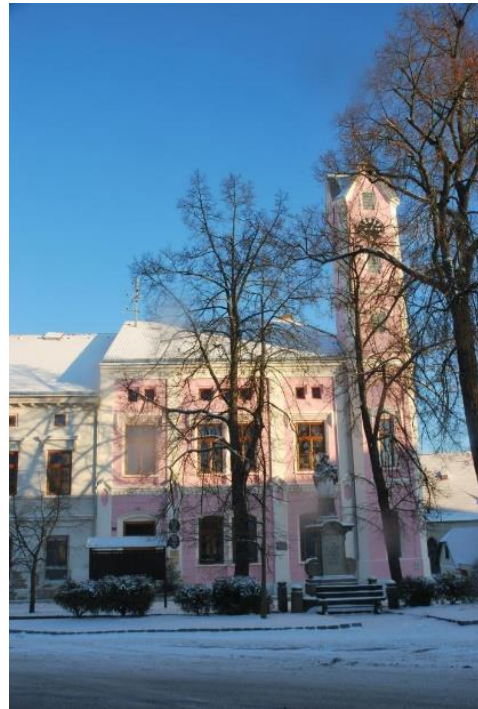
16. prosince 2012 v čase adventním za velké účasti zvědavých i zvědavých a po překrásném koncertu žesťového kvintetu proběhla v kostele sv. Petra a Pavla ve Stráži nad Nežárkou mimořádná akce – vysvěcení cechovních svíců. Byly nalezeny na půdě kostela v roce 2011, rozpoznán díky rodině Kutišově (správci kostela) jejich význam a začata cesta záchrany těchto výjimečných památek. S finančním přispěním Městského úřadu ve Stráži nad Nežárkou a Římskokatolické farnosti Stráž nad Nežárkou byly v červenci až říjnu roku 2012 v restaurátorské dílně Martina Zmeškala v Praze opraveny, aby se vrátily zpět na své místo do kaple Archanděla Michaela. Prameny pro poznání vzniku, skladby a činnosti cechů přímo ve městě Stráž nad Nežárkou jsou uloženy z velké části ve Státním okresním archivu v Jindřichově Hradci a je jich skutečně poskrovnu. Své na tomto stavu vykonaly dva velké požáry města, v roce 1730 a v roce 1875, kdy hořela především radnice. I z minima dochovaných písemných památek lze však přesto hovořit o tom, že určitě v roce 1615 ve městě fungovalo celkem 7 cechů především pro praktická řemesla – cech krejčích, ševců, mlynářů, pekařů, tkalců, a sdružený cech zedníků, tesařů a hrnčírů a dále kolářů, kovářů a bednářů. Nejstarší písemnou památkou dochovanou v okresním archivu je listina z roku 1615, v níž Ferdinand Vilém Slavata uděluje artikule cechu kolářů, kovářů a bednářů ve Stráži. Nejstaršími hmotnými památkami strážských cechů jsou 3 pečetidla ze 17. století (2 z toho patří cechu kolářů, kovářů a bednářů) uložené rovněž ve fondu strážských cechů ve zmíněném archivu a ihned potom zřejmě tyto 2 barokní svícny datované do konce 17. stol. a uložené přímo v kostele poněkud zapomenuté v prachu a odložené hromadě nepotřebností na kostelní půdě. Raně barokní svícny z konce 17. století jsou vyrobeny ze dřeva, které je povrchově upraveno tzv. polychromováním se zlacením a lazurovaným stříbřením. Výška svícnu i s žerdí je 220 cm, samotná žerd' je vysoká asi 1 m, je hladká, bez zdobení, na ní navazuje část zdobená řezbami. Na žerd' se nasazoval čtverhranný

hranol, šířka jeho horního pole s plastickou výzdobou je 27 cm a je celý zdobený řezbami ve tvaru akantů a palmet, v rozích se nachází prořezávaný akant. Na protilehlých stranách jsou vyobrazeny postavy 4 světců – sv. Petra (patron cechu kovářského), sv. Pavla (patron cechu tkalcovského), sv. Kateřiny (patronka cechu mlynářů a pekařů) a s největší pravděpodobností sv. Barbory (patronky cechu zednického), na dalších polích se nachází erb - žlutá hvězda v modrém poli, tedy erb rodu Šternberků, dále cechovní znak rozevřených nůžek (znak cechu soukeníků nebo krejčích, který často náležel k nejstarším privilegovaným) a dále motiv mušlí. Fyzický stav svícnu před restaurováním nebyl nijak uspokojivý, v některých ohledech až havarijní, celé části byly napadeny červotočem, barevné vrstvy byly místy i setřené, dřevo se celé postupně sesychalo, u plastických částí výzdoby chyběly např. koncové části akantů nebo horní končetiny u světců. Při restaurování bylo zjištěno, že původní polychromie je přetřena ještě jednou mladší vrstvou, která byla celoplošně oddělena, aby převládla vrstva původní. Všechny chybějící části plastické výzdoby byly doplněny novými řezbami, chybějící polychromie pak tmelem a křídou, poté místa vybroušena, domalována akvarelovými barvami, u reliéfní výzdoby použito plátkové zlato a celé svícny ošetřeny damarovým lakem s voskem a ve spodní části akrylátovým lakem Lascaux. Uvažujeme-li o tom, že tyto svícny sloužily svému účelu ve městě Stráži, rozklíčujeme-li výše uvedenou symboliku, pak dle postav světců by mohly patřit možná všem cechům fungujícím ve městě dohromady, pořídili si řečeno současným jazykem jakousi sdruženou investici, dle jediného cechovního znamení rozevřených nůžek, by měly spíše náležet cechu krejčích. Ať už tomu bylo jakkoliv, tyto svícny byly pořízeny a užívány na konci 17. století, kdy strážské panství i sama Stráž jako poddanské město zažily „střídání“ panstva. V roce 1691 náhle František Leopold Vilém Slavata umírá a slavatovské dědictví je rozděleno v roce 1693 mezi 5 dědiček, přičemž Stráž a Žirovnice připadají Šternberkům (dceři Anně Lucii provdané Šternberkové), proto na jedné straně svícnu je vyobrazen jejich rodový znak – žlutá hvězda v modrém poli. Cechy byly císařským patentem z 20. prosince 1859 zrušeny a jmění přešla na živnostenská společenstva, Textilní řemesla byla prohlášena za necechovní již o století dříve po vydání generálních cechovních artikulů v roce 1739. Tyto svícny byly pořízeny pro reprezentativní účely, pro zvláštní příležitosti a byly dokladem finanční síly cechu nebo cechů. Byly používány pravděpodobně při poutích, mších a při pohřbech mistrů nebo členů cechu. Tento příspěvek je pouhou zprávou, celá problematika strážských cechů by si určitě zasloužila hlubší bádání.

PaeDr. Laděna Plucarová

Radnice

Dnešní budova byla postavena r. 1876 na místě staré radnice, která byla zničena při velkém požáru r. 1875, kdy kromě radnice vyhořela i velká část domů na severní straně náměstí. Vzhled radnice byl v 70. letech poškozen necitlivou opravou, kdy byla stará okna a vchodové dveře vyměněny za moderní. V budově sídlí Městský úřad.

Zámek

Původně gotický hrad postavený v 2. polovině 13. stol. pány ze Stráže. Roku 1570 vyhořel po zásahu bleskem. Po roce 1715 byl přestavěn na barokní zámek, jehož podoba se od té doby výrazně neměnila. Z původního hradu se dochovala okrouhlá věž z břitem obráceným k jihozápadu, jež stávala samostatně v čele původního hradu. Severně od věže stával hradní palác, za věží byl vnitřní dvůr dosud uzavřený na východní straně hradební zdi. Dnešní zámek je trojkřídlá jednopatrová budova. V barokním průčelí jsou zasazeny dva portály po obou stranách původní věže, jež tvoří osu západního

průčelí. K severnímu křídlu vedlo barokní schodiště, které však bylo v 50. letech zbořeno.

Zvonice

Dnešní zvonice byla původně pravděpodobně ochrannou baštou předhradí strážského hradu. Dnešní podoba pochází z r. 1861. Při poslední opravě r. 1991 byla ve špici věže nalezena schránka s listinou z r. 1861, ukázkami dobového tisku a mince z tehdejší doby.

Schránka byla doplněna o listinu a dokumenty z r. 1991 a opět uložena do vrcholu věže. Ve věži je zavěšen jeden zvon ze 17.stol.. Původně bylo ve zvonici zavěšeno zvonů více. Poprvé byly sňaty za první světové války a roztaveny pro válečné účely. Za první republiky byly pořízeny nové zvony, ale za druhé světové války byly opět zabaveny německými okupanty. Byl ponechán pouze historicky nejcennější zvon. Po druhé světové válce již nebyly nové zvony pořízeny.

<https://www.straznadnezarkou.cz/mesto/pamatky-mestaZvonice> - Oficiální stránka Města Stráž nad Nežárkou (straznadnezarkou.cz)

Historie a současnost zámku

Vydejte se za hlasem Emy Destinové

Na cestě jihočeskou krajinou, mezi Třeboní a Jindřichovým Hradcem, leží malebná obec Stráž nad Nežárkou, jejíž dominantou je věž strážského zámku. Ten je okouzlujícím klenotem, vyzařující magickou atmosféru, která je spjata s životem Emy Destinové. Navštivte vzácný zámek, který nebyl až do roku 2006 přístupný veřejnosti.

Původně zde stál gotický hrad, jehož základy byly položeny již ve třináctém století pány ze Stráže. Hrad byl posléze upraven v renesančním stylu. A v

osmnáctém století se mu dostalo další podoby. Byl zahalen velkolepým, honosným a bohatým stylem v duchu baroka.

V současnosti má zámek podobu trojkřídlé jednopatrové budovy. Ale bohatá výprava do dalších historických epoch není všechno, co vám může zámek nabídnout.

V současnosti zde probíhá celoroční hudební program s názvem „Zámek plný hudby“. Vychutnat si můžete také dobovou atmosféru, kdy byla

jeho majitelkou česká pěvkyně Ema Destinová, jejíž působení zanechalo otisky nejenom v prostředí samotného zámku, ale také přilehlého okolí.

Malebné tóny exkluzivních koncertů

Součástí zámecké kultury byly od nepaměti exkluzivní společenské události, které se vyznačovaly bohatým uměleckým přesahem.

Jejich příběh nadále pokračuje a přináší s sebou nezapomenutelné okamžiky. Originální hudební tóny doprovází celoroční hudební program s názvem „Zámek plný hudby“.

Zaposlouchejte se do tónů rozmanitého cyklu koncertů, které mají vysokou společenskou a uměleckou úroveň. Vystoupení světových špičkových umělců jsou hlubokým zážitkem, který ve vás bude ještě dlouhodobě doznívat. Nechte se unášet různými hudebními žánry, které dokonale rezonují v hudebních prostorách zámku.

Místo vytvořené hlasem Emy Destinnové

Ema Destinnová vyrostla v podnětném rodinném prostředí, které bylo vyplněné rozličnými hudebními tóny a uměleckými styly. A od své matky získala ten největší dar. Pyšnila se neobyčejně krásným hlasem a kosmopolitním společenským náhledem. Ten byl vyplněn nejenom literaturou, uměním, vzděláním, ale také cestováním.

Zámek je místem, který vás okouzlí. Stejně tak zapůsobil na Emu Destinnovou, která si ho zamilovala na první pohled. Vytvořila zde originální prostor, kde vládne hluboký „genius loci“.

Vybudovala tak místo pro odpočinek, kde se jí dostalo harmonického klidu v srdci malebné přírody. To doplňovalo její bohatý společenský život, odehrávající se na světových pódii v New Yorku, Berlíně, Londýně i Paříži.

Životní cesta umělecké pěvkyně

Zámek v sobě ukrývá rozsáhlou a ucelenou expozici její výrazné a bohaté osobnosti. Vaše kroky povedou konkrétním prostorem, který představuje osobní ložnice s tajným východem, modrý salon, hudební sál nebo mysteriózní místa, jako jsou hradní sklepení, mučírna či tajná úniková chodba k řece Nežárce.

Při prohlídce na vás dýchne jedinečná atmosféra prostupující dávnou historií. Vykračovat tak budete po místě, které bylo stvořeno pro oslavy s přáteli, psaní literatury, pořádání dobročinných sbírek i rybaření. Odlehlé kouty ukrývají také své stinné stránky, které symbolizují zájem o okultní vědy a spiritualismus.

Vaše cesta pak může plynule vést na stálou expozici operní pěvkyně Jarmily Novotné, která byla její žákyní. Obě expozice jsou doprovázené nádhernými hlasy obou pěvkýň, na které jen tak nezapomenete. A návštěvu zámku tak povýšíte na osobní hluboký umělecký zážitek.

Pověst roku 2020 - Svatba duchů ve strážském kostele

Kostelník Matěj ve stáří vzpomínal na přízračnou svatbu, které byl svědkem. Společně s farářem vysvobodili ve starém kálíšnickém kostele zakleté duše milenců. Těm porážka českých stavů na Bílé hoře nedopřála svatby a celých dvě stě let pak bloudily jako vlaštovičky světem. Každý rok se vracely do zámku ve Stráži nad Nežárkou, kde si odpřisáhly lásku až za hrob... Počátkem roku 1820 se stal Matěj Vladyka kostelníkem ve Stráži nad Nežárkou, svou službu konal svědomitě a čas mu

ubíhal jako voda v naší řece. Po svátku Všech svatých 7. listopadu ze soboty na neděli probudilo Matěje silné zaklepaní na okno jeho chaloupky a hluboký hlas pravil: "Máte jít do kostela. Hned!" Tak se Matěj oblékl a vyšel do mlhavé listopadové noci. Severák se mu prodíral skrze šat až na tělo a kovové praporečky na střeších jen skřípěly.

Když Matěj dorazil ke strážskému kostelu, spatřil, že je celý osvětlený a uvnitř stojí svatebčané. Nevěsta byla zjev krásný, vysoká a štíhlá s tmavými bujnými vlasy. Černé oči se jí leskly v bělostné tváři, kterou pokrýval ruměnec. Nádherné bílé šaty jí při každém pohybu šustily a leskly se jako by byly poseté démanty. Urostlý rusovlasý ženich s krátkým rusým vousem nad horním rtem byl oděný do sametového kabátce a ze stejné látky měl i kalhoty po kolena, pak hedvábné černé punčochy a střevíce s bílými přezkami. Na krku se mu bělel široký skládaný límec a po straně se mu houpal dlouhý kord s nádhernou rukojetí. Lavice v chrámové lodi byly plné svatebčanů, z nichž však kostelník žádného neznal.

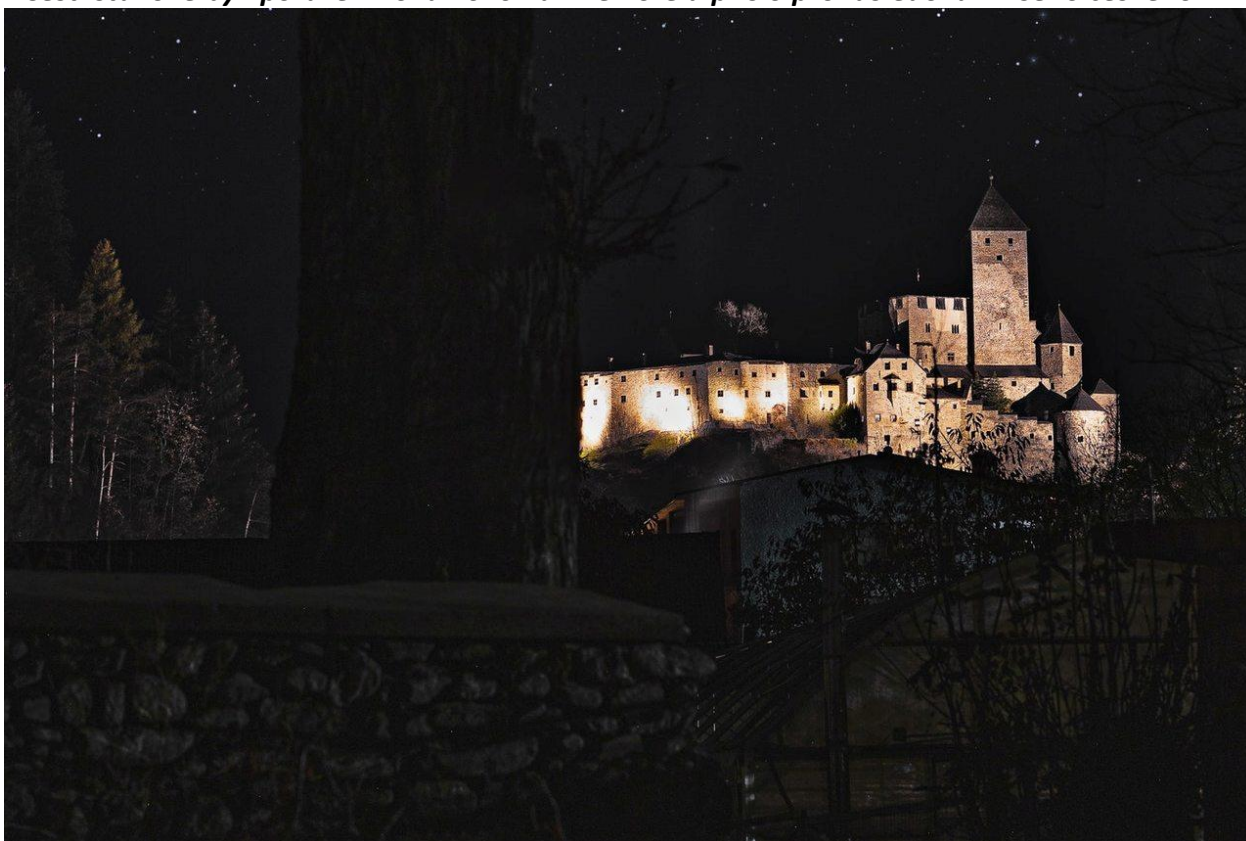
Vtom vstoupil pan farář, svatebčané ho uvítali hlubokou poklonou a mladý pár před ním poklekl. Když obřad skončil, svatebčané opět poděkovali faráři hlubokou úklonou. Ten pak s kostelníkem odešel do sakristie, tam ho uchopil za ruku, vyvedl ho ven a pravil: "Teď všeho nechte a do kostela se více nevracejte. Jděte domů a nikomu ani muk!" Kostelníkovi v tu ránu stály vlasy na hlavě jak hřebíky a pádl přes hřbitov k domovu. Často pak na podivnou svatbu vzpomínal a přál si odhalit její tajemství, což se mu za nějaký čas splnilo.

*Duše milenců zakleté do vlaštoviček se vracely na zámek ve
Stráži nad Nežárkou 200 let.*

Čeští stavové byli poraženi roku 1620 na Bílé hoře a přišlo pronásledování všeho českého

Kostelník s farářem vysvobodili milence - ve strážském kostele byla v listopadu 1820 svatba duchů

Jednoho krásného srpnového dne se s farářem vraceli ze svěcení nového kříže na Šimanově dvoře u řeky Nežárky kousek za

městem. Oba byli značně posílněni pivem z hostiny, kterou šimanovský hospodář vystrojil. Měsíček jim svítil na cestu, když se v družném hovoru ubírali pěšinou přes luky domů. Tu si kostelník dodal odvahy a zeptal se faráře, copak to bylo za zvláštní svatbu tehdy o listopadové noci ve strážském kostele, a ten mu vše objasnil.

Před dvěma sty léty byl český národ v hrozném úpadku.

Výstřední římskokatolická strana podporovaná habsburským císařem zase jednou stála proti evangelíkům. Ti se bránili, ale nikomu ani ve snu na mysl nepřišlo, co z toho pro český národ povstane. Vyhozením císařským místodržících z okna pražského hradu začalo české povstání proti císaři. Čeští stavové v čele s hrabětem Thurnem sbírali vojsko a vypukla válka. Po jejich porážce v listopadu roku 1620 na Bílé hoře nastalo pronásledování všeho českého.

V tom čase byl majitelem strážského hradu jeden z proradných místodržících Vilém Slavata, kterého stavové vyhodili z okna. Slavatova příbuzná, sličná panna, která žila toho času na hradě ve Stráži, byla zasnoubená za mladého českého šlechtice. Když ho zkušena vlast zavolala, tak namísto, aby vedl svou lásku k oltáři, vsedl na koně a jel do víru válečného. Přisahal své nevěstě, že jí zůstane věrný až do smrti a i kdyby na bojišti mrtvý padl, že se jí ohlásí. Stejně tak dívka přísahala, že by v hrobě pokoje neměla a tak chce živá či mrtvá jen jemu náležet, kdyby naň měla třeba dvě stě let čekat ...

Za dvě stě let v onu čarovnou noc, v sobotu 7. listopadu roku 1820, se náš farář modlil na faře za kostelem až do 11 hodin. V tom někdo zaklepal na dveře a na farářovo zvolání: "Vstupte", vešli přízrační svatebčané, dvorně se mu ukláněli a prosili, aby je oddal, že už na něj celá dvě staletí čekají. Mladý stavovský šlechtic totiž skutečně zemřel v bitvě na Bílé hoře v moravském

pluku hraběte Jindřicha Šlika, a když se do Stráže dlouho nevracel, kráska ze zámku vadla, až uvadla. Mladý muž prý po bitvě poletoval v době noční kolem strážského hradu jako sýček. Oplakával tu své ztracené štěstí a plakal i nad celým národem krutě porobeným.

Když i duše jeho zoufalé družky konečně opustila tělo, doprovázel ji k nebeským výšinám, doufaje v milosrdenství boží. Milosti však nedosáhli, zato proměnění ve dvě vlaštovice přilétali a odlétali spolu rok co rok a pod zámeckým krovem očekávali příchod toho, kdo je vysvobodí. "Dnes je ta dlouho očekávaná chvíle, dnes je tomu dvě stě let! Neračte nám sňatku odepřít, sic budeme další dvě staletí po české vlasti bloudit," zapřísahal nebohý stavovský šlechtic faráře. Ten jim v dojetí vyhověl a tak došly jejich krásné duše ve starém kašišnickém kostele ve Stráži nad Nežárkou konečně pokoje.

Pro rodáky a pamětníky:

Matěj Vladyka z domku č. 70 u řeky byl za mládí vyhledávaným kožešnickým mistrem a počátkem roku 1820 se ve Stráži nad Nežárkou skutečně stal kostelníkem. Zemřel bezdětný a jeho domek přešel na papírnického dělníka N. Menšíka. Jeho vdova ho pak prodala Janu Kremlovi, který z něj udělal stáj pro koně. Matějovo vyprávění o přízračné svatbě duchů ve strážském kostele zaznamenal pro další pokolení do kroniky města Bohdan Struska. Kostelníkovo spojencem a spoluzachráncem stavovských milenců byl s největší pravděpodobností farář Ján Kofron z Pacova, který zemřel v noci 6. září roku 1822. Jako velký příznivce zahradnictví osázel farní zahradu stromy a květinami.

*Jako tradičně jsme návštěvu městečka zakončili
společným posezením při kafičku a dortíku –
tentokrát v cukrárně Rozinka.*

*... dnešní program výletu jsme vyčerpali,
navštívili jsme opět zajímavá místa a naše
cesta směřovala k domovu ...*

